

Visió de Terra Santa

Dimecres 10 d'Agost de 1977. El sol i la vida dels carrers de Jerusalem estan ben desvetllats a les 8 del matí. Avui i demà ens dedicarem a fer sortides desde la Ciutat Santa. Prenem direcció cap al Sud d'Israel. La ciutat d'Hebron és la ciutat situada més al Sud de les que visitarem durant el viatge. Per anar-hi haurem de passar per Betlem, que visitarem de retorn cap a Jerusalem.

Els paisatges del voltant d'Hebron són erms; la majoria deixats als capricis de l'herba seca i de les solitàries pedres ocre, avantsala del desert. De tant en tant, l'esforç aferrissat dels jueus fa possible el cultiu frondós de camps, encerclats en una petita vall, entre unes muntanyetes suaus, pedregoses i plenes de matolls polsinosos. Després, altra vegada runes, pedres i pobre vegetació. És en l'intent de fer arrelar l'agricultura per damunt de les dificultats de terreny i clima, que els jueus encaminen el seu treball. Però cap a Hebron la majoria d'habitants són arabs, que especialment contrasten amb els jueus per les seves poques ganas de treballar. És doncs per la minoria jueva que es veuen créixer els trossos de cultiu d'aquesta zona.

Mentre fem camí ens adonem que en moltes cases —fetes totes amb una forma molt simple, com un dau— hi han instal·lats uns miralls damunt les teulades planes. És un sistema d'utilització de l'energia solar. Així la calefacció i l'aigua calenta venen proporcionades per l'energia del sol.

Pels afores d'Hebron, es veuen dones àrabs treballant els camps, o bé portant un burret carregat d'herba o llenya, o amb qualsevol paquet damunt el cap. Allí són les dones les que fan la feina. Normalment vestides amb túniques o faldilles fins als peus, amb el més variat contrast de colors vius.

El poble d'Hebron és petit. Les cases amuntegades. Els carrers són un mercat constant. Carrers bruts, plens de fruita xafada, de papers, d'excrements de xais, burrets o camells; sempre plens de gent: àrabs fent el seu negoci o simplement seient a l'ombra d'un portal, fumant tranquilament, sabedors que les dones fan la feina mentre esperen, impertèrrits l'hora de menjar o dormir. La quitxalla corre adelerada darrera els nous arribats. Van armats amb records del país: barrets de pell de camell, postals, rosaris, ferros que deuen haver trobat pels carrers i que ara ells hi han donat forma, o simplement una herba qualsevol dels voltants d'Hebron que, segons ells, cura innombrables malalties. Darrera, un rostre encara més infantil somriu, mentre amb la mà et demana un dòlar de caritat.

Hebron té interès pels records que evoquen l'Antic Testament. Visitem la Tomba dels Patriarques o Mesquita de Majpelà. Té l'aspecte d'una gran fortalesa, construïda amb pedres de fins 7 m. de llargada. A l'interior, sales, passadissos i patis a cel obert ens porten davant les tombes d'Abraham, d'Isaac, de Jacob i de les seves respectives mullers. Aquí els jueus, de cara a les tombes i amb lleuger balanceig, reciten en veu alta la seva pregària. Al costat d'ells, damunt una

alfombra persa i separats únicament per un cordó, els àrabs, de genolls i de cap a terra, reciten també en veu alta, les seves oracions de cara a la Meca.

Deixem Hebron, la seva gent, les seves ceràmiques, el seu contrast, i tornem cap al Nord.

A uns 7 km. de Jerusalem hi ha Betlem. És una ciutat d'uns 30.000 habitants, la majoria cristians i musulmans.

Venint del Sud es veu aposentada dalt d'una petita serralada. Pels voltants hi han estepes, matolls, camps plens d'ovelles que pasturen per entre oliveres. Enllà, cap a l'Orient, l'herba és cada vegada més seca, les petites valls són més feréstegues i les suaus serralades es tornen desert. En el desert hi ha el silenci, és en el desert on viuen els beduïns plens de rica solitud i era en el desert on l'home de l'Antic Testament va sentir millor a Déu. Potser això expliqui que el Déu bíblic, que acostumava elegir la solitud del desert per parlar als homes, decidís néixer precisament a Betlem, una ciutat, jo diria, robada al desert; plena de pau, de serena alegria que fins ara ni bombes ni canons han aconseguit destruir. Betlem no té l'ampulositat de Jerusalem. Els seus monuments són simples, les seves cases senzilles, els seus habitants et somriuen plens d'ingenuïtat, sabedors que la seva petita ciutat porta a tot el món, el ressò llunyà d'aquell Infant nascut en una gruta.

Som a la plaça principal de Betlem. Al fons, la basílica de la Nativitat. Al seu voltant tres convents: franciscà, armeni i grec. La porta principal és molt petita. Tothom s'ha d'ajupir per entrar-hi. Data del s. XVI. Abans hi havia una entrada monumental de tres portes, però els creuats i després altres cristians la van reduir per impedir que els turcs entressin al temple amb cavalls.

La basílica té cinc naus separades per fileres de columnes; és ortodoxa. Al fons comunica amb l'església de Sta. Caterina que és catòlica. Sota l'altar major de la basílica ortodoxa hi ha la gruta del Naixement de Jesús. És molt petita. A una banda un altar i, a sota, una estrella de plata amb la següent inscripció: «Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est» (Aquí Jesucrist va néixer de la Verge Maria). Al costat, dos graons ens situen davant l'altar de la menjadora. Nosaltres oferim el Sacrifici de la Missa. Un grup de negres de Nigèria fan una estona de pregària davant l'estrella. Junts cantem «Adeste Fideles» (Fidels atanseu-vos). Homes d'Amèrica, del Japó, d'Àfrica, d'Europa, homes de tot el món omplim ara la gruta del Naixement de Jesús. Vivim en pau amb un mateix anhel de reviuere per sempre el Primer Nadal a Betlem. L'Infant, en aquella gruta, va néixer de la Verge per canviar la història dels homes i orientar-la vers la plenitud de Déu.

A fora, després de dos mil anys, els camps continuen servint de pasturatge als xais i ramades; més enllà, els caminets que juguen per entre marges es perden pels racons de les serralades, i a l'horitzó la terra s'abraça amb el cel. Nosaltres som pastors, som pastors que venim dels racons, de les nostres ciutats cap a Betlem. Hem deixat els nostres treballs, portem un cor ple de preocupacions i cerquem només un consol, el mateix que s'escampà aquella Nit quan nasqué Jesús: «Pau als homes de bona voluntat!».